

Igy él, dolgozik, építi a pártot és az országot

SOMOGYITELEP

a szegedi proletárok kertvárosa

Néhány lépés felsővárostól a körtőlésen túl és már egy más világ kezdődik itt. Pélszázzaddal ezelőtti még csak néhány magányos viskó busult ezen a tájon, ma sűrűn beépített, nyilegyenes, végeláthatatlan utcákkal huzódnak a tápi földetek felé. Utcanév nincsen, a számozott utcákat derékszögben metszik a „közök” és a „kövesül”. Szinte külön város ez a városban, utcáinak elrendezése kissé Csikágóra emlékeztet, árnyas akácok alatt álló magyar fatut idéznek, de a kertés család házak a kertváros szépségeire hívják fel a figyelmet.

Hétezer lakos, lőként munkás

Somogyitelep lélekszáma ma már meghaladja a hétezeret. Szeged egyik legszegényebb negyede ez, ugyiszlóvan tisztán munkásnegyed. A lakosságnak csak mintegy 15 százaléka kimondottan földműves foglalkozású, körülbelül ugyanannyi a nyugdíjas és a szalék egy töredéke az értelmiség. A többi mind fizikai munkás, részben üzemi dolgozó, részben alkalmi munkás, napszámos.

Nem véletlen tehát, hogy Somogyitelep a szegedi munkásmozgalom egyik legfőbb erőssége. A Magyar Dolgozók Pártjának ittani szervezete 532 tagot számol, de jóval több azoknak a száma, akik mint üzemi munkások, az egyes

üzemi pártszervezetek tagjai. Minthogy pedig a telepén mintegy 1100 lakóház van, nem nehéz megállapítani, hogy alig akad olyan család Somogyitelepen, amelynek egy-két tagja ne lenne egyuttal az MDP tagja is.

A párt és a pártilag dolgozik

A minőség mindezek ellenére nem szorul háttérbe a mennyiség mögött. A párttagok túlnyomó része egyben aktív munkása is a mozgalomnak. A két munkáspárt együttműködése már az egyesülés előtt is példás volt, amit a volt szociáldemokrata pártszervezet vezetőinek harcos baloldali, forradalmi magatartása tett lehetővé. A telep munkáspártok már 1945-ben közös nagygyűlést tartottak és az egyesülés számukra már nem jelentett mást, mint betetőzést annak a közeledésnek, amely már az első időkben megindult. A munkáspártok harcolták ki a városnál, hogy fokozottabb gondot fordítsanak erre a háború előtt és a fasiszta időkben leginkább elhanyagolt negyedre. A felszabadulás óta 12 új kifolyót létesítettek, egy új kútát furtak, rendbehoztak, kijavítottak számos régi kútát, kifolyót és átjárót nem utolsósorban pedig megépült a Lugas-utcai átjáró, amely a telepet egycsapásra közelebb hozta a városhoz.

jén kívül egybe sincs, természetül a piacon adogatja el és szépen megél.

Serleget nyer az uttörő csapat

Somogyitelep méltán büszke uttörő csapatára, az ideai országos kongresszusú verseny győztesére, amely elnyerte a Petőfi-serleget. Az állami általános iskolák keretén belül fejlődött ki ez a mozgalom és ma már a magyar ifjúság legfiatalabbjai is testvérközösségben fogja össze. A somogyitelepi kis uttörőket, akik mind a kulturversenyben, mind a műhelymunkában elnyerték a pálmát, valamilyen rendkívüli öntudat hatotta át: helytállni szűkebb hazájukért, Somogyitelepért. Így azután nemcsak Szeged, hanem az egész ország uttörői között az elsők lettek. Ferenczy István elvtárs, az állami általános iskola igazgatója elmondja, hogy a mozgalom kifejlődését az általános iskola nevelési módszere tette lehetővé. A szabadon választott tantárgyak bevezetése bőven nyújt lehetőséget a gyermeknek egyénisége kiművelésére, szabad érvényesülési teret nyújt az ambícióknak. A somogyitelepi munkáscsaládok gyermekei délelőtti az iskolában tanul, délután azonban uttörő-foglalkoztatásra jár, anélkül, hogy erre valaki is kényszerítene. Toldi István elvtárs, a műhelymun-

kák vezetője szebbnél-szebb játékokat, repülőgépmodelleket, dísz tárgyakat mutat, mint a 12-14 éves fiúk, leányok készítményeit. Minden hulladékból készült, az első játéktárgyakat eladták, a pénzen műhelyt állítottak fel és rendeztek be szerszámokkal, munkapadokkal. Példás takarékoság. Az ideai tankönyvek nagyrészt maguk a gyermekek kötötték be az MND Sz-től kapott vászonba.

Az iskolauzvar göröngyös terepét kitűnő kosárlabdapályává építették ki. A munkában mindenki kollektív teljesítménytel tűnt ki, csak mint példaadókat említik meg a vezetők Eisele István, Sz. Nagy Zoltán, Vadlövő Imre, Balassa Zoltán, Sári Mihály, Laczkó Fülöp, a leányok közül Máté Rozália, Gönczi Erzsébet, Nagy Eva nevét. A 6-10 évesek Balogh Jenőné vezetésével a Pajtás-családokban igyekeznek idősebb társaik nyomába jutni. A kultur- és műhelymunka irányításából a tantesület minden tagja önkéntesen vesz ki a részét.

Előre Pajtások!

Az iskola lépcsőházában falujás, maguk a gyermekek szerkesztik, írják. Úgyes versike buzdítja itt a kis pajtásokat a további munkára. Szerzője a 13 éves Törzsy Márta VII. osztályos tanuló, aki a Jugoszláv uttörők meghívására

az 50 magyarországi uttörő között Szegedről egyedül megy Jugoszlávia nyaralásra, a telep nagy büszkeségére.

Munkákkal elértük a legtöbbet, küzdöttünk és igyekeztünk leleget. Dolgozatok, tanulmányok, akkor [lesztek okosok], közösségben összefogva Előre [Pajtások]

Rendeződik az iskolák kérdése

A zárdaiskola államotatásával végre egységes lesz a telep ifjúság nevelése. A zárda eddig minden megmozdulás elől elzárkózott, diákkorománál nem volt, a vélemény kifejtésére semmi lehetőség nem adott. A gyermekek Tápéval csaknem egybeépült utcákból a 15-ös utcába, csaknem Ujsomogyitelepre jártak a zárdaiskolába. A telep iskolák most egy irányítás alá kerültek, az osztályokat arányosítják és minden gyermek a lakhelyéhez legközelebb eső iskolába járhat. Sok hiányt kell még pótolni, sok lelkifurdulást kell kinevelni a gyermekekből, de ha megindult a felvilágosító munka, remélhető, hogy az eddigi egyházi iskola növendékeit is elcsábítják az új tudást és öntudatot, amely az állami iskolák minden egyes növendékétől eddig eltöltötte.

Ládagyári „melós” szemináriumot vezet

Az MDP somogyitelepi szervezete ma is példásan dolgozik és erősen reméli, hogy a pártszervezetek közötti munkaversenyben, amelyet Rókus indított meg, elnyeri a pálmát. Vezetői a két volt munkáspárt tisztikarának legjobbjai. Szappanos Lajos elnök, Horváth József titkár, Szeghegyi János propagandavezető, Márta Lajos kádavezető, Brunner Anna kulturvezető, Jenei Sándor oktatási vezető, öv. Kun Árpádné tömegszervező és Szabó Lajos ifjúsági titkár irányítja nagy odaadással a pártszervezet munkáját, a telep érdekeit a törvényhatósági bizottságban Jenei Sándor és Okrös Dezső képviseli. A heti menetrend: minden hétfőn vezetőség ülés, kedden pártmunkásértékelés 58 somogyitelepi pártmunkás részvételével. A szerdai pártnapokat nagy számban látogatják párttagok, fiatalok is. Pénteken Bába Ferenc ládagyári munkás tart szemináriumot, amelynek jelenleg 29 résztvevője van. Az R-gárdi tagjainak jórésze Somogyitelepről kerül ki, sőt a parancsnok, Kiss Kálmán és

helyettese, Horváth Márton is somogyitelepi. Az egyesülési kongresszus előestéjén öt különböző helyen tartott röpgyűlésen ismerlették a pártszervezet előadói a kongresszus, az iskolák államotatásának és a jóvátétele csökkentésének jelentőségét a telep lakossága előtt.

Művelődik, sportol az ifjúság

Ifjúsági vonalon a SZIT fogja össze az erőket. A másodpercmozgalom keretében Adók Aptai tartott szemináriumot, amelynek 15 hallgatója mind igen eredményesen vizsgázott. Most indul a másodiki szeminárium. A SZIT kulturmunkáját Mócsán János irányítja, a sportolótokat Nagy László szervezi, aki korábban ugyan tünött a SZIT keretein, de örökifjú lévén a somogyitelepi „srácok” közkedvelt „Laci bácsi”. A szervezet meg egyébként a telepen a mezitláb labdarugást és elsősorban az ő érdeme, hogy „Somogy” vezet a mezitláb bajnokságban.

Az üzemből hazatérve — kertészkednek

A somogyitelepi dolgozó azonban az üzemből hazatérve sem pihen Kis, alig 250 négyszögletes kertcskák sorakoznak a házak mögött, de némi szorgalommal és hozzáértéssel igen sokat ki lehet hozni belőlük. Így azután a késő délutáni órákban vetkőzik neki a telepi melós, öntöz, gyomlál, plá-

tál. Egyes kertek a belterjes gazdálkodásnak valóságos mintaképei mutatják. A konyhakerti növényekből kezdve a burgonyáig és szőlőig minden megtalálható a helyén ezen a kis területen. A primör növények helyébe még tavasszal más termények kerülnek, így sok helyen a kert fedezi a kis család háztartási szükségletét is. Akad olyan telepi lakos is, aki ebből a kis kertből tartja fenn magát. A 62 éves öv. Lippay Antalné reggeltől estig a kiskertben görnyed, még virágok számára is jut helye. Kis házában és kecské-

Az MND Sz somogyitelepi aktív tagjai jórészt maguk is üzemből dolgozó munkásszónokok. Még 1945-ben alakult meg 4-5 lelkes asszony részvételével, azóta megvalósították a somogyitelepi bölcsődét, előadások rendezésével enyhítették az iskolai tanszerhiányt és minden téren, ahol segíteni kellett, ott voltak. Egészségügyi tanfolyamot tizenhétven végzetek, most családlátogatásokban vesznek részt. Márta Lajosné ügyvezető irányítja jelenleg a nőszövetkezet munkáját a telepen. A helyi népkonyhát Fősz Istvánné vezeti, az iskolai enedeltetési akcióban Bali Józsefné végzett áldozatos munkát. Az előadások megrendezéséről Csányi Józsefné kulturvezető gondoskodik, de önfeláldozóan, tévkenyen dolgozik a mozgalom érdekében Keszeg Ferencné, Horváth Józsefné, Pálfi Istvánné, Csury Minálné, Rácz Mihályné és idős kora ellenére Morvai Menyhértné is. Az Asszonyok Lapját Tóth Béláné, a DEMA színtér Somogyitelepen lakó munkásszónokjának felelőse végzi igen ügyesen. Részt vesz a telep MND Sz a falujárásokban is, legutóbb Deszken jártak. A létesítendő tüdőszanatórium és a népi kolégiumok részére önkéntes munkát vállaltak.

Szövetkezet a telepért

A lakosság áruval, elsősorban élelmiszerekkel való ellátásáról a Hangya 7-es fiókja gondoskodik. Csonka Lajos boltkezelő volt az, aki valamennyi szegedi és szegedkörnyéki fiókot munkaversenyre hívott ki. A főbb versenyponlok a forgalom emelése, az áruk szakszerű elhelyezése, ezenkívül minél több hívet szerezni a szövetkezeti gondolatnak. A szövetkezet a te-

Asszonyok az élen

lepen is élenjár az árubeszterzésben és az áruk különösen a jegyre szóló áruk elosztásában. A fő cél nem az üzlet, hanem a dolgozók ellátása. Csonka elvtárs, aki egyetlen segítséggel, Tóth-Kovács Bélával dolgozik itt, nem is titkolja, hogy az általa indított munkaverseny ő szeretné megnyerni. Az üzlet mintaszerű, az egyes árucikkek eladási ár szerint csoportosítva

nyomják a polcokat, fölöttük pedig árjelző táblák teszik könnyebbé mind a közönség, mind a kiszolgáló dolgát. Az utóbbi öt hónapban a fiók forgalma havi 8000 forintból 20 ezerre emelkedett. Ez fénvesen mutatja egyrészt a lakosság fokozódó érdeklődését a szövetkezeti mozgalom iránt, másrészt a dolgozók életszíntvonalának emelkedését.

„Még a pap is demokrata”

Nálunk még a pap is demokrata — szokták mondani büszkén a telepiek és igazuk is van. Molnár Antal helyettes plébános valóban a nép papja, mindenki szeretettel és ragaszkodással beszél róla. Zöld elvtárs legutóbbi somogyitelepi beszéde előtt ő szólt fel és az igazi hazafias érzésű alsópapság hangját tolmácsolta, amikor állást foglalt az iskolák államotatása, továbbá a demokrácia és az egyház megbékélése mellett. Hívóival állandó kapcsolatot tart fenn. Beszéli róla, hogy puritán életet él, reggel hatkor már talpon van és szobája asztalán állandóan ott van a Szabad Nép és a Délmagyarország legújabb száma.

ban megérkezett a János. Makkegészséges és már újra dolgozik a gyufagyárban.

Kazi Mátyás törzsrőrmester személyében új parancsnokot kapott a somogyitelepi rendőrszoba. A telep lakossága bizál benne, hogy ezzel az eddigi és meglevő közbiztonság még inkább fokozódik.

A Somogyitelepi Munkás Szakkör Kuzsák György csapatkapitány vezetésével most hoz szegényt a telepre. A város II. osztályú bajnokságban az első a népi szakkörök között a negyedik helyen végzett. A munkások egész napi megerőltető fizikai munkátán is szívesen ülnek le szakkörök.

Este minden elcsöndesül Somogyitelepen. Mindenki végzett munkájával, egyes házakból még kihallatszik a rádió esti híradása, azután elsötétlenek az ablakok. A késő hazaérő kötelességtudó ebelt ugatják meg a kerítések mentén. A telep dolgozói pihennek, hogy másnap újult erővel kezdjék meg az építő munkát maguk és családjuk jobbtlért, a háromeves terv sikeréért, mindnyájunk életszíntvonalának emeléséért.

KOVESDI LÁSZLÓ

x Alumíniumcsatlakozó Szalay vaskereskedésben, Kigyóulca.
x Legújabb típusú rádiók Szaniszlónál. Csere, vétel, eladás. Új cím: Klauzál-tér 7, telefon: 14-24